

ERTÜRK AKŞUN

İNSAN BİRİKİMDİR

Bir Genel Yayın Yönetmeninin Gözünden
Yazma ve Okuma Deneyimi

© KARAKARGA YAYINLARI 387

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

İNSAN BİRİKİMDİR

Ertürk Akşun

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır

Editör: Zümrüt Bıyıkhoğlu

Son Okuma: Devrim Yalkut

Kapak Tasarım: Sedat Gösterikli

Sayfa Düzeni: Melike Doğan

Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak-Mesud Topal-Meltem Kökboyun

1. Baskı: Haziran 2022

ISBN: 978-625-8360-04-2

*İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumahioğlu, Mustafa Kutlukhan Perker
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No. 13226

Adres: Abdi İpekçi Cad. No. 31/5

Nişantaşı / İstanbul

Tel. (0 212) 252 22 42

Faks: (0 212) 252 22 43

 karakarga.com info@karakarga.com

 karakargayayinlari karakargayayinlari

 karakargayayin

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu Sokak

No. 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel. 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No. 48625

Destek Dükkan

İÇİNDEKİLER

BAŞLANGIÇ İÇİN BİRKAÇ SÖZ	5
İnsanın Yazıyla İlişkisi	5
Okumak, Hayata Aktarıldığı Ölçüde Değerlidir	13
Tartışmak, Öğrenmenin En İdeal Yollarından Biridir	16
İnsan Birikimdir	19
Yazmaya Başlamak, Güzeli Aramaktır	24
 1. BÖLÜM	
PRATİK	28
 YAZMA VE YAYINCILIK ÜZERİNE PRATİK BİLGİLER	29
Yazmak Zanaatkârlık mıdır?	31
Yayınevi	37
Yayınevinin Belkemiği Editörler	41
Son Okuma	45
Kitabın Satışı	46
Yazın Sanatı Üzerine Yazılmış Kitaplar	47
Yazar Okulları Gerçekten Yazar Yetiştirebilir mi?	48
Hangi Mekânda Yazıyorsunuz?	49
Yaşadığınız Çağın Dili	51
Hangi Türde Yazmaya Başlamalısınız?	53
Herkes Kitap Yazabilir mi?	55
Yazarlık Bir Meslek midir?	57
Yazma Üzerine Pratik Öneriler	58
Edebiyat Şehir Efsaneleriyle Doludur	77
Yazmak Tabuları Yıkma Demektir	80
Biyografi, Otobiyografi ve Anı Yazmak	81
Tıp Kitapları ve Kişisel Gelişim Kitapları	83

Şiir Yazmak.....	84
Bilimsel Kitaplar ve	
Araştırma Kitapları Hazırlamak	85
Not Tutmanın Önemi	87
OKUMA ÜZERİNE PRATİK BİLGİLER.....	91
Okumak Yazmaktan	
Daha Entelektüel Bir Faaliyettir	91
Aydın ve Edebiyat Arasındaki Zorlu İlişki	95
Kitap Okumak Eğlenceli midir?	103
Klasikleri Neden Okumalıyız,	
Neden Okumamalıyız?.....	104
Kötü Kitapları Okumayın!.....	116
Okumak, Bir Usta-Çırak İlişkisidir	117
Edebiyat Okuldur	121
Cahiliye Döneminde "Volan Kayışı" Tekniği	128
Bilimsel Kitapları Okuma Yöntemi	133
Bilimsel Ahlak	138
Okumak Sadece Okuma Eylemi Değildir	139
Bir Tüketici Olarak Okur Üretilebilir mi?.....	143
Hep "Ciddi Şeyler" Okumak Zorunda mıyız?	148
2. BÖLÜM	
TEORİ	150
Küfür Romanlarından Postmodernizm	
Batağına Düşen Edebiyat	151
Edebiyatta İçeriğin Değersizleştirilmesi.....	170
Bilinç Akışı Tekniği	176
Sanat ve Tüketim	189
Sonuç Olarak En Son Söz	231
Ve Geldik Teşekkür Bölümüne.....	235
DİZİN	237

BAŞLANGIÇ İÇİN BİRKAÇ SÖZ

İnsanın Yazıyla İlişkisi

İnsan neden yazmaya ihtiyaç duyar?

Bu önemli bir soru...

Şiirler, romanlar, makaleler, notlar, günlükler, anılar, geziler, mektuplar, bloglar... Sayısız yazı biçiminden söz edebiliriz.

Peki, ama insan neden hep bir şekilde yazmaya, defterler tutmaya, bilgisayarında dosyalar açıp yazılar biriktirmeye ya da sosyal medyasında uzun uzadıya bir şeyler “*karalamaya*” çalışır?

Bu sorunun kısacık ama güçlü ve samimi bir yanıtı var elbette.

“Yazmasam ölecektim...”

Ne var ki bu yanıt sizi de beni de tatmin etmeyecektir. Dolayısıyla cevabı biraz daha uzun tutacağız kitap boyunca.

Belki bundan yirmi ya da otuz yıl önce –süreç yıllar içinde her ülkede farklılık gösterir çünkü– iyi bir yazara aynı soruyu sorsaydınız muhtemelen samimiyetle bu cevabı verirdi size.

Fakat yazarın ve kitabın artık bir metaa dönüştüğü günümüzde “Yazmasam ölecektim” cevabı benim için de sizin için de yeterli gelmeyecektir. Ne de olsa yazmak eylemi çağımızda kendini ifade etmenin, dünya üzerinde var olmanın tek çıkar yolu değil yazarlar açısından...

Günümüz insanının yazmak için pek çok nedeni var. Kitapta bunun üzerinde yeterince duracağız ancak devam etmeden önce bir klişeyi daha ortadan kaldırmak zorundayız:

***“Yazmak” sadece bir edebi türde
kalem oynatmak anlamına gelmez.***

Yazın sanatı ve yaratıcı yazarlık üzerine kaleme alınmış kitapların çoğunu incelediğimizde, yazmak eyleminin ve yazarlık nosyonunun sadece edebiyatın bir türünde eser ortaya çıkarmak amacıyla var olduğu düşüncesiyle karşılaşırız. Yazın sanatı ve yaratıcı yazarlık kitapları çoğunlukla kurgu yazarlığı hakkında temel bilgiler veriyor, rehberlikte bulunuyor. Ancak biz bu kitapta edebi sınırların dışına çıkacağız. Özellikle de günümüzde herkes kişisel blogu (Instagram, Twitter, Facebook, Youtube...) aracılığıyla kendini daha iyi ifade edebilmek için paylaşımlar yapıyorken... Bilim kitabı yazarken, popüler tarih kitabı yazarken, kişisel gelişim kitabı vs. örnekleri çoğaltabiliriz.

Elbette bütün bu yazım biçimlerinin kendi içinde bir disiplini, genel geçer temel kaideleri var. Biz teknik bilgilerden ziyade konuyu düşünsel açıdan genişleterek ele alacağız. İyi yazılmış bir bilimsel kitap, iyi yazılmış bir tarih kitabı, iyi yazılmış bir araştırma kitabı okuyan açısından büyük nimettir. İlerleyen bölümlerde bu meseleyi etraflıca değerlendireceğiz.

İlk aşamada iyi okur olabilmenin, nitelikli okumayı bilmenin, bilinçli tercihler yapıp çok katmanlı okuyabilmenin ve yazma eyleminin önemi üzerine neden bir kitap yazma ihtiyacı duyduğumu anlatmak istiyorum.

Elinizdeki kitap kişiselleştirilmiş bir deneyim kitabıdır.

Kader dediğimiz şey; binlerce olasılığın, binlerce varyasyonu içerisinde, sadece bir tanesinin sonuca ulaşmış olması halidir.

Hayat bizi birtakım deneyimlere ve süreçlere hazırlıyor; toplum, ailemiz, arkadaş çevremiz, okuduğumuz okul, derslerimize giren öğretmenlerimiz, içinde yaşadığımız coğrafya... Ve daha bir sürü bileşenin başka varyasyonlarla sınanması ve tek bir sonuca doğru ilerlemesi kaderimiz olur.

O yüzden doğduğumuz coğrafya, aile, okul, arkadaşlar, sosyal çevre bileşenlerini işin içine katmadan hiçbir konuyla ilgili “Neden?” sorusunu yeterince yanıtlamayız. “İnsan neden yazar, neden okur?” sorusu da buna dahil...

Ben de neden bu kitabı yazma ihtiyacı duyduğum sorusunu cevaplayabilmek için kendi bileşenlerime dönüp, onları tekrar inceleyerek size aktarmak zorundayım. İnsan ancak kendinde olanı verebilir başkasına. Aşksa aşk, bilgiyse bilgi, deneyimse deneyim...

Ben daha çok bilgi değil de deneyimlerimi paylaşmak istiyorum sizinle. Elbette her deneyim içinde yoğun olarak bilgi de barındırır.

Yanlış anlamaya yol açmamak için şunu da ifade etmek isterim. Bu kitapta şimdiye dek yazdıklarımın ve yazma birikimimden ziyade okuma birikimimden, iyi ve nitelikli bir okur olma tecrübemden söz edeceğim. Elbette bunu yaparken ister istemez siyasete, sosyolojiye, psikoloji ve felsefeye de atıfta bulunacağım.

Bu kitapta irdelenecek olan bütün konular en alt ve en temel seviyeden ele alınacaktır.

Peki ama neden?

Bir anlatıcı, sadece bilen kişilerin anlayabileceği şekilde anlatmak zorunda değildir. İşe yeni başlayan, konuya yeni dahil olanlar da vardır bu hayatta. Eskiden ben de “Olacaksa en

iyisi olmalı” diyenlerdendim. Fakat bunu söylemek, birçok şeye başlamayı erteletiyor insana. Bir şekilde adım atmaya hep engel oluyor. O yüzden kavramların en temel anlamlarıyla, basit ve sade olarak yeni başlayanlara verilmesi, ilk adımı atmaya kolaylaştıracaktır. Bu kitap işte o ilk adım için ayağını kaldırmış bekleyenlere hitap etme amacındadır.

Biliyorum yine tartışmalı, kışkırtıcı bir örnek olacak ama izinle vereceğim. Gençlerimizin çoğu şiire Orhan Veli Kanık okuyarak başlar. Şiirde palazlanırsa eğer, zamanla Orhan Veli’yi küçük görmeye başlar. Bunlar normal yaklaşımlardır, sorun yok... Ama bu yaklaşım Orhan Veli’yi değersiz kılmaz. Ne olursa olsun pek çok gencin şiir yolculuğunu başlatan isim olmaya devam eder, gençlerin şiire başlamasına önayak olmuş olur. Ama sadece önayak olmuş olur. Gelişmek, ilerlemek ve değişmek insanın kendi elindedir. Bu kitap işe yeni başlayanları desteklemek içindir, ancak gelişmek ve ilerlemek onların görevidir.

Bu kitap naçizane bir kılavuz olma iddiasındadır. Zaman hırsız olan kapitalizmde boş zamanı nasıl estetize edebileceğimizi anlama ve anlatma çabasıdır. Dönüşüm için minicik bir katkı bile sunsa benim için yeterlidir.

“Çok okuyan her insan iyi de yazar olur” diye bir kural yok elbette.

Fethi Naci, Türkiye’de yetişmiş en iyi edebiyat eleştirmenlerinden biridir ve romanlar üzerine yaptığı incelemeleri her edebiyatseverin mutlaka okuması, üzerine düşünmesi gerekir. Fakat Fethi Naci hayatında hiç roman yazıp yayımlamamıştır. Eminim düşünmüştür, hatta belki denemiştir ama iyi okuyucu olmak, iyi yazmayı gerektirmez. O yüzden aktaracağım deneyimler yazdığım kitaplardan ziyade yaptığım okumalardan, yayıncılık dünyasının her safhasında çalışmış biri olarak edindiğim tecrübelerden ve birikimlerden oluşmaktadır.

Tarih, antropoloji, edebiyat, edebiyat kuramı, felsefe, şiir ve siyaset benim asıl okuma alanlarım olarak öne çıkıyor. Kaba bir hesap yapacak olursam bu kitabı yazmaya başlamadan önce saydığım konular ağırlıklı olmak üzere beş binin üzerinde kitap okumuşumdur. Çekinmeden söylemek isterim ki bugün baktığımda yarısından fazlasının lüzumsuz kitaplar olduğunu görüyorum. İyi kitap okumanın önemini ben de geç fark edenlerdenim.

Okuma eylemi bir usta-çırak ilişkisine ihtiyaç duyar. Bu usta bir kişi de olabilir, bir okul da, bir ideolojik grup da, bir çevre de... Okuma eyleminin iyi ve doğru öğrenilmesi gerekir.

Eğer iyi bir öğretmeniniz/ustanız varsa okuduğunuz beş bin kitabın neredeyse yarısıyla zamanı daha kaliteli ve nitelikli değerlendirip aynı birikime ulaşabilirsiniz. İyi bir usta, kazandırdığı zaman ve kattığı doğru birikimler açısından çok ama çok önemlidir.

Ben okuma serüvenim içinde yanlış yollardan giderek yolumu uzatmış olsam da, istediğim noktaya kısmen ulaştığımı hissediyorum. En azından okuduğum bir kitabın derinlerinde ne anlatmak istediğini, yaşadığım dünyayı anlama ve ona yön verme konusunda bana neler verebileceğini kolayca kestirebilecek düzeyde olduğumu söyleyebilirim.

Bunları kitabın ilerleyen bölümlerinde birlikte tartışma imkânımız olacak.

En büyük şansım, gençlik yıllarımdan beri kitapların içinde yaşıyor olmamdır. Fakat benim de çok imrendiğim yaşamlar var elbette. Düşünsenize, çalıştığınız iş, yani emeğinizi satarak yaptığınız mesleğiniz size değerli okuma kaynakları ve bilgi edinme avantajları sağlıyor. Mesela gazetecisiniz, haberin ve bilginin merkezinde bulunuyorsunuz, hem araştırıyor hem bilgi alıyorsunuz, üstüne bir de bundan para kazanıyorsunuz.

Akademisyenleri düşünün mesela... Ders vermek adına yıllarca okuma yaparak o birikimi elde ediyorlar ve üstelik bu iş için maaş alıyorlar! İşte bu fırsata imrenmemek elde değil.

Ben çok sayıda tarih kitabı okudum ama bu alandaki bir akademisyeni düşündüğümde mesleğine gıpta etmekten kendimi alamıyorum. Hem okuyup araştırdığı için para kazandı hem de zamanının büyük kısmını ilgi duyduğu bu alana rahatlıkla ayırabildi. Sizce de şans değil mi bu?

“Gençlik yıllarına geri dönsen ne iş yapmak isterdin?” diye sorsalar, kesinlikle “Akademisyen olmak isterdim” derim.

Bana göre çok şanslılar. Hem sürekli öğreniyorlar hem de öğrendiklerini başka insanlara aktarmanın mutluluğunu yaşıyorlar. Bilgiyi edinip paylaşmanın insana vereceği duygu başka hiçbir şeyle karşılaştırılmaz gibi geliyor bana. Büyük ihtimalle şu yazdıklarımı okuyan akademisyenler “Dışı seni içi beni...” diyorlardır.

Neyse ki ben de şanslı sayılırım. Hayatım boyunca hep bir şekilde kitaplarla iç içe olabileceğim işler yaptım.

1989 yılında, üniversite dördüncü sınıftaydım. Kendi paramı kazanıp harçlığımı çıkarmak ve kafama koyduğum bir şeyi başarabildiğimi görmek ihtiyacı ile okuduğum üniversitenin önünde kitap tezgâhı açmaya karar vermiştim.

Kitapçılık serüvenim böyle başladı. Tezgâhı açtığımda henüz birkaç yıldır kitaplarla haşır neşirdim. Okumaya geç yaşta başladığım için iyi şeylere geciken herkes gibi normalinden fazla çaba sarf ediyordum. Buna bilimsel tabirle “eşitsiz gelişme yasası” deniyor. Geride kalan, öne geçmek için öndekinden çok daha fazla çaba sarf eder. Bu aşırı çabanın sonunda bir de bakmışsınız ki sürece geç katılan en arkadaki, en öne geçmiştir...

Yanlış hatırlamıyorsam bir yıl boyunca işlettim kitap tezgâhımı. İki haftada bir Edirne’den İstanbul’a gelir, Cağaloğlu

Yokuşu'nda bulunan dağıtımcılardan aldığım kitapları trenle Edirne'ye taşırdım. Hem eğlenirdim hem de kitaplarla iç içe olduğum için mutluluk duyardım. Hiç bilmediğim, adını duymadığım sayısız yazarla, içerikle ve türle tanıştım o dönemde.

Sonrasında İstanbul'a geldim... Öğrenciyken âşık olup evlenmiştim. Eşim İstanbul Üniversitesi'ne yatay geçiş yapınca benim de şehir değiştirmem gerekmişti... Böylece Tünel'deki Haşet Kitabevi'yle yeni bir döneme girdi kitapçılık hikâyem, peşinden İstiklal Caddesi'ndeki başka kitabevlerinde de sürdürdüm kitapçılık serüvenimi.

Öğrencilik hayatına evlilik hayatını katmak kolay değilmiş, çabuk öğrendim. Kitapçıdan kazandığım para ev geçindirmeme yetmiyordu. Daha fazla kazanabileceğim işlerde çalışıyordum zaman zaman. Ve maddi olarak biraz nefes aldığımında hemen bir kitabevinde işe başlıyordum yine.

Kitapçılık dışında yaptığım işlerle ilgili deneyimli olup olmamamın hiç önemi yoktu. Girdiğim hafta çözüyordum işi... Pratik zekâlıydım, her işi hızla öğreniyordum.

Hiç tecrübem olmadığı halde çok para kazanabildiğim için gümrük müşavirliğinde çalışmaya başladım. Bir süre çalıştıktan sonra ayrılmak zorunda kaldım. O sıralar yeni bir dergi çıkarmamız gerekiyordu. Yalçın Küçük, Paris'te sürgünde olduğu için dergiyi çıkarma görevi bize düşüyordu. Ben ve benim gibi düşünen arkadaşlarımla birlikte böylece dergicilik serüvenine atıldık.

Şiire düşkündüm... O yıllarda şiir yazıyordum sürekli. Hatta bazı edebiyat dergilerinde yayımlanıyordu şiirlerim, daha da motive oluyordum. Tabii ki büyük bir şair olmayı hayal ediyordum. *Toplumsal Kurtuluş*, *Yeni İnsan*, *Marksist Damar* gibi sol dergilerin içinde bulunuyordum çoğunlukla. Hepsisiyle kişisel olarak bağlantılarım vardı ve onlar için çalışıyordum.

Yeni dergi ve yayınevi ihtiyacı, birinin elini taşın altına sokmasını gerektirir. Biz de bu görevi arkadaşlarımızla birlikte üstlendik. Gümrük müşavirliğinden istifa edip arkadaşlarımla yeni bir dergi çıkarmak ve yayınevi açmak için kolları sıvadık. Yayınevinin de derginin de sahibi bendim: *Hepileri* dergisi ve Akış Yayıncılık.

Böylece iki yıl sürecek yayıncılık ve dergicilik hayatım başlamış oldu. Politik açıdan zor dönemlerdi... Dergilerde basılan her yazı ve adı geçen tüm kitaplar inceleniyordu. Eğer içeriklerinde “Kürt” kelimesi bir kez bile geçmişse davalar açılıyordu. *Hepileri* dergisi ve “Akış Yayıncılık”la ilgili birçok dava birikmişti önümde... Kimi kesinleşen davalar, kimi devam eden... Neyse ki 2000 yılında basın cezalarına gelen afla cezaevine girmeden davalarımın hepsi düştü.

Sonrasında yine kitabevi tezgâhlarının başında buldum kendimi. Nişantaşı Remzi Kitabevi’nde çalışıyordum, çok geçmeden yayınevinin merkez binasında satış sorumlusu oldum, oradan da satın alma müdürlüğüne atandım. Çınar Yayınları’nda da satış müdürlüğü görevini yürüttüm. Yine aynı dönem Turgay Ciner’in olan *Sabah* gazetesine bağlı Merkez Kitaplar Yayınevi’nde satış müdürü olarak çalıştım. Şirkete kayyum atandıktan sonra Çalık Grubu’na geçti bu marka, Turkuvas Yayınları’na dönüştü... Turkuvas’dan ayrılıp bugün hâlâ genel yayın yönetmeni olarak görev yaptığım Destek Yayınları’na geçtim. On üç yıldır aynı çatının altındayım.

Demem o ki gençlik yıllarımdan beri kitabın ve kitapçılığın her safhasında görev almış biriyim. Tezgâhtan mağazaya, yayınevinden matbaaya, depodan kitap taşımaya, satış müdürlüğünden satın alma müdürlüğüne kadar kitabın her aşamasında profesyonel olarak bulundum.

Okuma yolculuğum kitapların içinde olmam sayesinde son derece verimli, kazançlı ve nitelikli oldu... Yüksek satış rakamlarına ulaşan romanlar yazdım süreç içinde ama daha önce de belirttiğim gibi burada yazdıklarım üzerinden değil okuduklarım üzerinden yazın sanatından, yazma eyleminden, nitelikli okur olmaktan ve birikimden söz edeceğim. Yazmak ve okumak üzerine merak edilen sorulara cevap niteliği taşıyabilecek pratik bilgileri ve doğru bilinen yanlışları bulacaksınız burada.

Okumak, Hayata Aktarıldığı Ölçüde Değerlidir

İnsan hayatının dönüm noktaları vardır. Yaşamın bu kritik anlarında bazı kararlar veririz ve hayatımız yön değiştirir. Ancak bunlar aniden olmaz. Hepimiz hayatımızı değiştirebilecek kavşaklara hazırlanırız ve o anın gelmesini bekleriz. Ne yazık ki çoğu insan dönüm noktalarını teğet geçer. Çünkü bir düzenden başka bir düzene geçiş, insanoğlunu en çok ürküten durumdur. Değişim insanı her zaman ürkütür. İnsanoğlu konfora meyillidir, ne kadar kötü olursa olsun alıştığı şekilde yaşamayı sever, yeni ve belirsiz olandan çekinir. Halbuki cesur insanlar, kritik anlarda hayat değiştiren kararlar alarak yaşamlarına yeni bir yön verebilenlerdir. Kitaplar ve okumak bir düzenden başka bir düzene geçişimizde rehber görevi görür ancak okumamızı anlamlı yapabilirsek.

Okumak ancak okuduğunuz şeyler yeni bir şekle dönüş-
tüğünde ve farklı bir duruma hizmet etmeye başladığında,
yani dışa aktarıldığında sağlıklıdır. Sadece okuyor olmak, bir
süre sonra hem okuma isteğini kırar hem de sağlıklı sonuç-
lar vermez. Okuduğumuzu yaşama geçirmek zorundayız.

Karl Marx'ın *On Birinci Tez*'de söylediği gibi: “Dünyayı anlamak yetmez, onu değiştirmek gerekir.”

İstanbul'a geldiğim ilk yıllarda okuduklarımı yaşama geçiriyordum. Siyasetle ilgiliydik, ülkemizin aydınlık geleceği için elimizden geleni yapmaya çalışıyorduk. Parti faaliyetlerinde, dernek çalışmalarında, kültürel faaliyetlerde okuduklarımızın üzerine yorumlarımızı ekleyerek başka insanlara aktarma fırsatı buluyorduk. Okumak sadece yazmak için değil, düşünmek, konuşmak, anlatmak ve kendini ya da bir fikri daha iyi ifade etmek için de gereklidir. Ama bir şekilde dönüştüren bir etkisi olması lazım. Önce biz dönüşürüz, sonrasında toplumu dönüştürürüz...

Kadıköy'de yaşadığım yıllarda, kurucuları arasında olduğum Kadıköy Sosyalist Kültür Merkezi'nin yönetim kurulunda görev almıştım. Burada birtakım faaliyetler ve eğitim çalışmaları sürdürürdük. Sonrasında başka bir semte taşınmamız, daha fazla çalışma zorunluluğu, Türkiye'nin içine girdiği “yeni ortaçağ” birçok alanda çalışmamızı sonlandırdı. İnsanlarda bir bıkkınlık ve yılgınlık dönemi başladı. Postmodernizme hem siyaset açısından hem de akıl açısından yenilmiştik.

Kırk yaşına geldiğimde artık okumakta zorlanıyordum. Kırk yaş erkekler için bir kırılma noktası, ya pes etme ya da değişerek devam etme yaşıdır. Artık büyük hayallerin gerçekleşmeyeceği idrak edilmiştir, daha realist bir dönem başlamaktadır. Yeni ve büyük bir şey olmayacağını bilirsiniz. “Bu hayat böyle mi devam edecek?” sorusunu sorar, çoğunlukla da büyük bir hayal kırıklığıyla “Evet, bu hayat böyle devam edecek” diyerek sıradan hayatınızı kabul edersiniz.

Türk erkeğinin kırk yaşındaki dönüm noktasında pek bir alternatifi yoktur önünde. Ya birdenbire maç düşünür olur, ya kahveye gidip gelmeye başlar, ya da imkânı ve parası varsa, halk dilindeki söyleyişle, çapkınlık yapar. Ben bunların hiçbirini yapamazdım. Elimde de pek bir şey kalmamıştı. Yirmi beş

yaşında şiir yazmayı da bırakmıştım zaten. Ya çok büyük yazmak gerektiğine inanırdım çünkü ya da hiç yazmamanın... Yazdığım şiirler Nâzım Hikmet’le, Cemal Süreya’yla, Turgut Uyar’la katıyen boy ölçüşemeyecek düzeydeydi. Bunu anladığımda artık şiir yazmanın benim için bir anlamı kalmamıştı. Elimde sadece okumak kalmıştı. Fakat okuduklarım da yaşama geçmediği için okuma isteğim kırılmıştı.

Peki, ne yapmalıydım o halde?

Yayınevinde yazarlarımıza yönelik “Şunları yaz, şöyle yaz, bu konuda yaz, ana çatı şu olsun...” yönlendirmesiyle gerçekleştirdiğimiz bir görevimiz vardı. “Başkalarına söylediklerimi neden kendime uygulamıyorum?” diye düşündüm. Ben de yazabilirdim. Madem herkese bolca ahkâm kesebiliyordum, o halde yazabilirdim de. Böylece el yordamıyla ilk kitabımı yazmaya başladım. Elbette çok geçmeden roman yazmanın ne kadar zor olduğunu anladım.

Herkes “Hayatımı yazsam roman olur” der ya, bir yayınevinin genel yayın yönetmeni olarak defalarca işitmişliğim vardır bu sözü. Ancak hiçbir zaman inanmadım... Çünkü biliyordum ki yazmaya başlayıp yedinci sayfaya geldiğinde bitmiş olacaktır bütün hayatı. Bu deneyimi kendimde yaşamıştım. İlk kitabım olan *Ateş*’i yazarken anlamıştım bunu. Gençlik yıllarımı anlatan bir anlatı roman yazma çabası içindeydim... Henry Miller gibi yazmak istiyordum. Hedefim buydu... İlk başladığımda gerçekten hikâyemin yedinci sayfada bittiğini üzüntüyle görmüş oldum. Neyse ki uzun uğraşlar sonunda bu tarz bir anlatı için sadece hikâyenin yeterli olmadığını, daha birçok eklentinin gerektiğini anladım.

Yazın dünyasında doğru bilinen yanlışlardan biri başkasından etkilenmemeye çalışmaktır. Yayınevine gelen pek çok yazar, dosyasını teslim ettikten sonra, “Efendim, kimseden etkilenmeyeyim diye tam altı aydır, yazım süreci boyunca hiç